

3. Дуальна система освіти: досвід Швейцарії. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://osvita.ua/abroad/79184/#:~:text=%> (дата звернення: 07.03.2023).
4. Дернова М. Г., Перевознюк В. В. Реалізація дуальних форм навчання в європейських університетах. Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. Випуск 3. 2019. С. 39-45. Режим доступу: http://visnikkrmu.kdu.edu.ua/statti/2019_3_2019-3-39.pdf (дата звернення: 07.03.2023).
5. Formations internationales. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://international.pantheonsorbonne.fr/strategie-et-partenariats/formations-internationales> (дата звернення: 07.03.2023).
6. Major D. (2016). Models of work-based learning, examples and reflections. *Journal of Work Applied Management*, vol. 8, iss. 1, pp. 17–28, 2016.
7. Garnett, Jonathan, Costley, Carol and Workman, Barbara, eds. (2009) The development and implementation of work based learning at Middlesex University. In: *Work based learning: journeys to the core of higher education*. Middlesex U. P., London, pp. 2-14. [Online]. Available: https://eprints.mdx.ac.uk/5202/2/Workman_%26_Garnett-introduction_to_WBL.pdf [Accessed: 25.02.2023].

Плохута І.С.

ад'юнкт Національного університету оборони
України імені Івана Черняхівського
igor198519851985@meta.ua

ПЕДАГОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ДІАГНОСТУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ

На сьогоднішній день в освіті побудова педагогічних моделей є необхідною складовою. Вона дає можливість змоделювати відповідний військово-педагогічний процес із урахуванням усіх інноваційних парадигм наукового бачення, у тому числі безпосередньо у майбутніх докторів філософії. Ефективне використання моделювання у науковому дослідженні дає потужний поштовх до застосування цього методу на різних етапах педагогічного дослідження. Для цього необхідно з'ясувати методологічні та теоретичні підходи науковців щодо поняття «модель», яке є результатом педагогічного моделювання. Для прикладу, у філософському словнику, моделювання – це «непрямий, опосередкований метод наукового дослідження об'єктів пізнання (безпосереднє вивчення яких з певних причин неможливе, ускладнене чи недоцільне) шляхом дослідження їхніх моделей» [12, с. 393].

Отже, поняття «модель» і «моделювання» в освіті глибоко досліджували й обґрунтували М. Анісімов [1], Н. Білик [3], О. Єжова [13], О. Кравченко [6], М. Лазарєв [7], Є. Лодатко [8], О. Мещанінов [9], А. Семенова [10], М. Якубовські [14], Т. Campbell, P.S. Oh, M. Maughn, N. Kiriazis та R. Zuwallack [15] та ін.

Водночас В. Биков вважає, що модель – це деяке проблемне питання (аналог, образ) системи, яка проектується та відображає особливості та властивості цієї системи, що забезпечують досягнення цілей побудови та використання моделі [4, с. 232].

Інший вчений І. Стеценко моделлю називає представлення об'єкта, системи чи поняття в деякій абстрактній формі, яка є зручною для наукового дослідження [11, с. 10].

В. Баранівський запропонував модель формування компетентності військових фахівців через співвідношення блоку професійних компетенцій, в основі якого – посадові обов'язки, та блоку фахової компетентності, що містить мотиваційний, когнітивний, емоційно-вольовий, операційно-діяльнісний й особистісний компоненти [2, с. 6].

Узагальнення та аналіз публікацій і наукових досліджень дав змогу зрозуміти, що поза увагою науковців залишилася саме педагогічне моделювання розвитку діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії. Головна ідея нашого педагогічного моделювання полягає в проектуванні структурно-функціональної моделі розвитку діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії.

У нашому дослідженні педагогічне моделювання передбачає такі етапи:

1 етап, який вбачає проблему побудови педагогічної – структурно-функціональної – моделі розвитку діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії, визначення її місця, ролі та функцій у системі їх освітньо-наукової підготовки.

2 етап, це системна обізнаність про діагностувальну компетентність у майбутніх докторів філософії.

3 етап, який виокремлює самі блоки педагогічної моделі розвитку діагностувальної компетентності у майбутніх докторів філософії, а саме: цільово-методологічний, змістовний, суб'єкт-суб'єктний, методично-процесуальний, оцінно-результативний та встановлення взаємозв'язків між ними.

4 етап, що має на меті проектування структурно-функціональної моделі розвитку діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії:

– на основі теоретичного та емпіричного дослідження щодо предмета дослідження встановлюються відомості щодо діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії (методологічні, теоретичні, методичні, емпіричні, експериментальні), визначаються наукові завдання та конкретний предмет моделювання, тобто її розвиток;

– визначення основних педагогічних характеристик розвитку діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії, які конкретизуються в його змісті, методиках та технологіях, а також на основних етапах;

– встановлення причинно-наслідкових зв'язків педагогічного моделювання – ефект впровадження моделі у військово-педагогічний процес щодо розвитку їх діагностувальної компетентності.

На підставі проведеного нами теоретичного аналізу наукової літератури та з урахуванням специфіки діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії пропонуємо структурно-функціональну модель, яка дає організаційне уявлення про розвиток її компонентів. Вона включає такі основні п'ять блоків: цільово-методологічний, змістовний, суб'єкт-суб'єктний, методично-процесуальний та оцінно-результативний.

Таким чином можемо зробити висновок, що запропонована нами **модель розвитку діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії** є схематичним відображенням мети і завдань, педагогічних умов, змісту, методів, компонентів діагностувальної компетентності, критерії та показники діагностування її розвиненості. Усі компоненти моделі є взаємозумовленими і лише в системі забезпечують розвиток діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії.

Список використаних джерел

1. Анісімов М. В. (2011). Теоретико-методологічні основи прогнозування моделей у професійно-технічних навчальних закладах. Київ–Кіровоград : ПОЛПУМ, 464 с.
2. Баранівський В. Ф. (2012). Професійна компетентність фахівців з виховної та соціально-психологічної роботи для ЗС України. Вісник Національного університету оборони України : зб-к наук. праць. Випуск 5 (30). С. 5–10.
3. Білик Н. І. (2005). Моделювання процесу навчання в системі підвищення кваліфікації вчителів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / ЦППО АПН України. Київ, 22 с.
4. Биков В. Ю. (2009). Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія. Київ : 684 с.
6. Кравченко, В. (2016). Моделювання професійної підготовки викладачів вищої школи в умовах модернізації освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, Вип. 51 – с. 194–207.
7. Лазарєв М. І. (2003). Полісистемне моделювання змісту технологій навчання загальноінженерних дисциплін : монографія. Харків : Вид-во НФаУ, 356 с.
8. Лодатко Є. О. (2010). Моделювання педагогічних систем і процесів : монографія. Слов'янськ : СДПУ, 148 с.
9. Мешанінов О. П. (2005). Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: теорія і методика : дис. ... д-ра наук : 13.00.04. 509 с.

10. Семенова А. В. (2009). Парадигмальне моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів : монографія. Одеса : Юридична література, 504 с.
11. Стеценко І.В. (2010). Моделювання систем : навч. посіб. Черкаси : ЧДТУ, 399 с.
12. Філософський словник. (1986). Вид. 2-ге, переробл. і доп. / За ред. В. І. Шинкарука. Київ : Голов. ред. УРЕ, 800 с.
13. Єжова О. В. (2014). Класифікація моделей в педагогічних дослідженнях. Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти, Вип. 5, с. 202–207.
14. Якубовські М. А. (2004). Теоретико-методологічні основи математичного моделювання професійної діяльності вчителя : автореф. ... д-ра пед. наук 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. К., 40 с.
15. Campbell T., Oh P. S., Maughn M., Kiriazis N., Zuwallack R. A (2015). Review of Modeling Pedagogies: Pedagogical Functions, Discursive Acts, and Technology in Modeling Instruction. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technol., Education.* Vol. 11, № 1. p. 159–176.

Прилена І. М.
аспірант,

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

КРЕАТИВНІСТЬ В СТРУКТУРІ КРОСДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

У сучасному світі, незважаючи на стрімкий науково-технічний прогрес, все більше цінують людей із творчим мисленням, які здатні підходити до виконання завдань креативно та інноваційно [1]. Зокрема, у списку опублікованого всесвітнім економічним форумом, який проходив у Давосі, у першу п'ятірку топ 10 навичок у 2025 році входять навички креативності, оригінальності та ініціативності. Водночас компанія Burning Glasses, яка проаналізувала близько 56 мільйонів вакансій та близько 120 мільйонів резюме, виділила ідеального кандидата, який повинен бути комунікабельним, вміти співпрацювати, критично та креативно мислити, а також здатен самостійно аналізувати ситуацію.

Креативність – це здатність генерувати нові та оригінальні ідеї, рішення проблем або створювати щось нове чи унікальне [6]. Це може виявлятися в будь-якій галузі життя, такій, як мистецтво, наука, бізнес, технології, освіта та багато інших. Креативність вимагає різних процесів мислення, таких, як асоціативне мислення, критичне мислення, проблемне мислення та інші. Ці процеси дозволяють людям знаходити нестандартні шляхи розв'язання проблем та виконання завдань. Креативність може бути розвинена, наприклад, шляхом розвитку здатності уявляти нові ідеї, експериментувати з різними підходами та практикувати розв'язання проблем. Крім того, люди можуть збільшити свою креативність, навчаючись від інших та ділившись своїми ідеями та досвідом [3].

Також сучасні дослідники визначають, що креативність є важливою у сучасному світі з кількох причин [2]:

1. Інновації: креативність є ключовою складовою процесу впровадження інновацій, який дозволяє людям розробляти нові продукти, послуги та технології. Інновації необхідні для підвищення конкурентоспроможності підприємств та економічного зростання.

2. Проблеми суспільства: креативність може допомогти людям вирішувати складні проблеми, такі, як зміна клімату, бідність, здоров'я та безпека. Креативність може допомогти знайти нові, інноваційні способи вирішення цих проблем.

3. Розвиток особистості: креативність може допомогти людям розвивати свою особистість та здібності, а також відкривати нові інтереси, розвивати критичне мислення та розширювати світогляд.